

Miljö, ekonomi och politik 2021

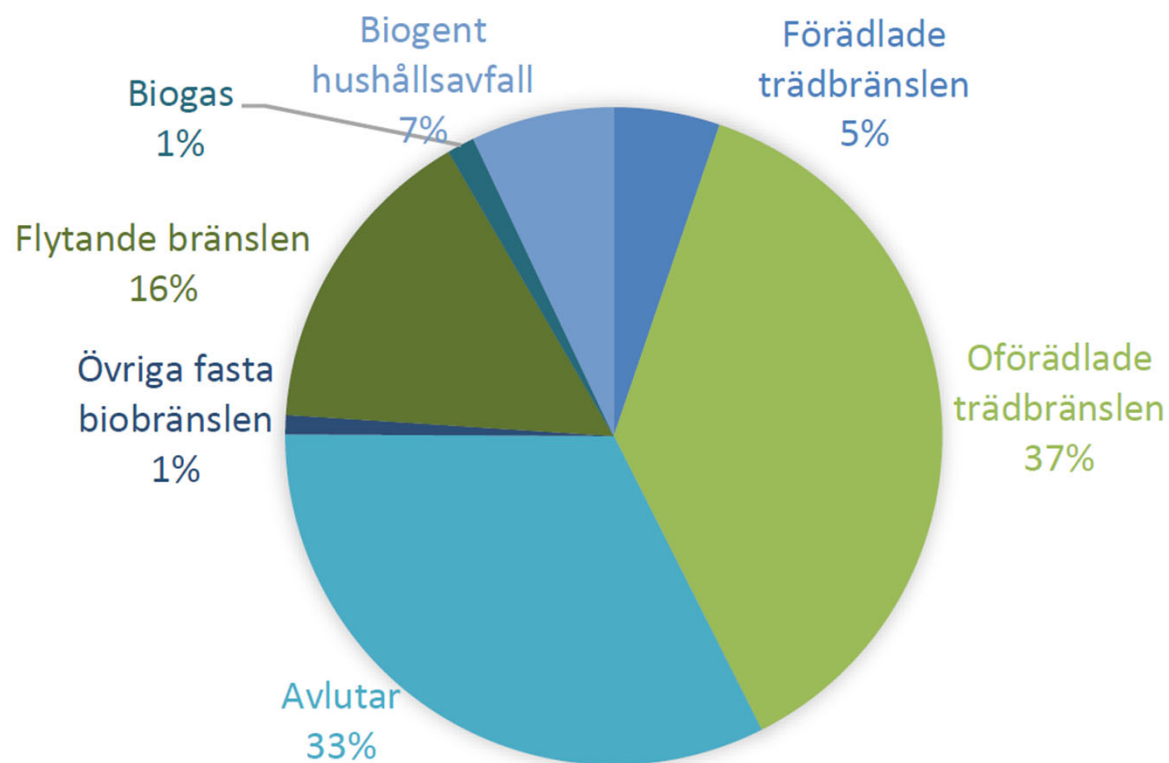
Perspektiv på LULUCF

Bakgrund

- Den svenska skogen är viktig ur flera perspektiv.
 - Skogssektorn sysselsätter direkt ca 70 000 personer och genererar årligen i runda tal 100 miljarder i förädlingsvärde.
 - Bidrar till energiförsörjningen.
 - Genererar ekosystemtjänster i form av bl.a. biodiversitet, rekreationsmöjligheter och genom att den tar upp och lagrar koldioxid.
- Skogen är en begränsad resurs. Avvägningar behöver göras.
- Det har funnits en slagsida i klimatpolitiken. Fokus på utsläpp från fossila bränslen.
- EU håller på att stärka och bredda sin klimatpolitik. Vi kan förvänta oss större krav på lagerhållning av kol i skog och mark.
- Hur hantera detta i Sverige på ett kostnadseffektivt sätt?

Sveriges biobränsleanvändning fördelat på bränslekategori

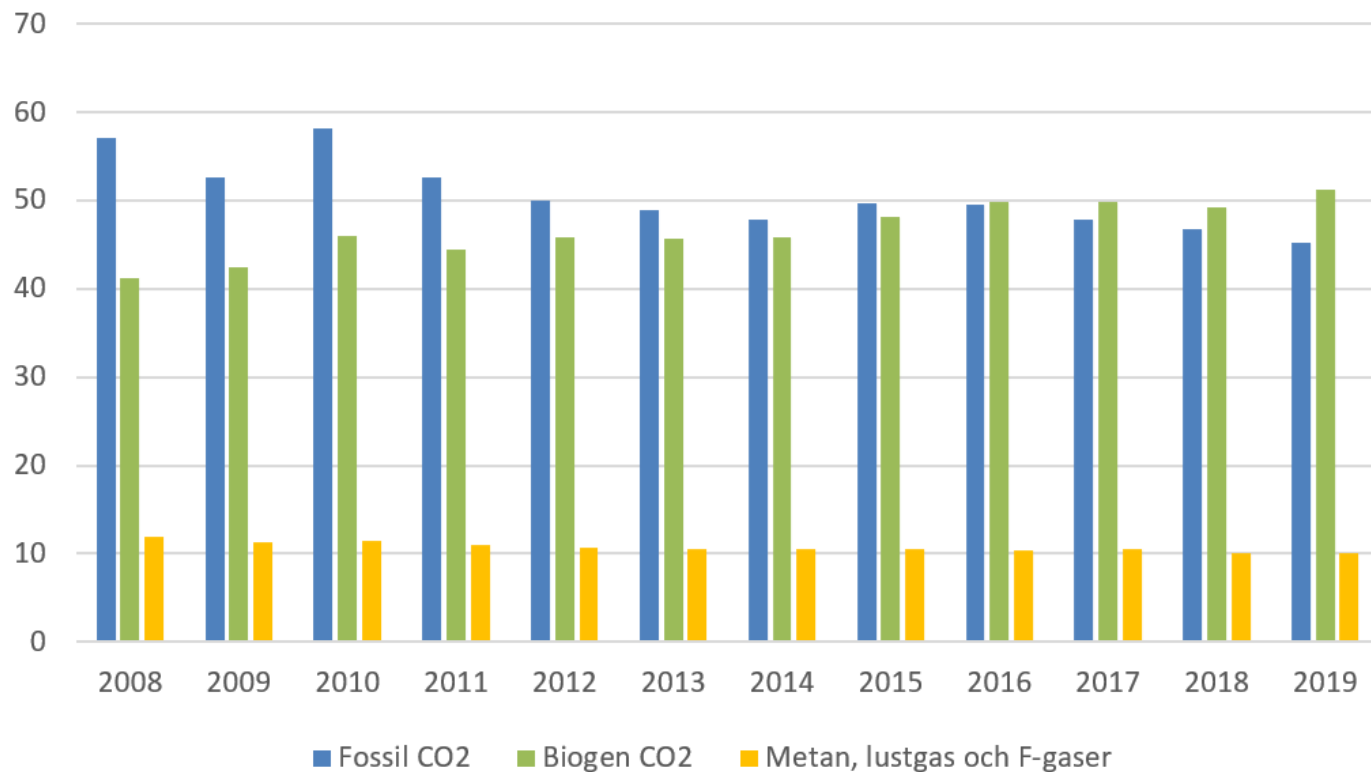
Anm. Total användning av biobränslen år 2019 uppgick till 145 TWh. Flytande biobränslen är en samlad kategori för bioetanol, biodiesel, biooljor och övriga flytande biobränslen.

Källa: Energimyndigheten (2020).

Sverige har haft fokus på att minska fossila utsläppen

Utsläpp av fossil respektive biogen koldioxid och metan m m, 2008–2019

Miljoner ton CO₂e

Källa: SCB:s Miljöräkenskaper.

Substitution och klimatpolitik

- Kvantitativa mål för fossila utsläpp både i EU:s och Sveriges klimatpolitik
- Biobaserade bränslen och material trycker då inte undan det fossila

- Exempel EU ETS
 - Utsläpp från EU ETS ges av antalet utsläppsrätter
 - Att gå från betong till trä påverkar inte ETS-utsläppen
 - Men vi kan bygga fler hus

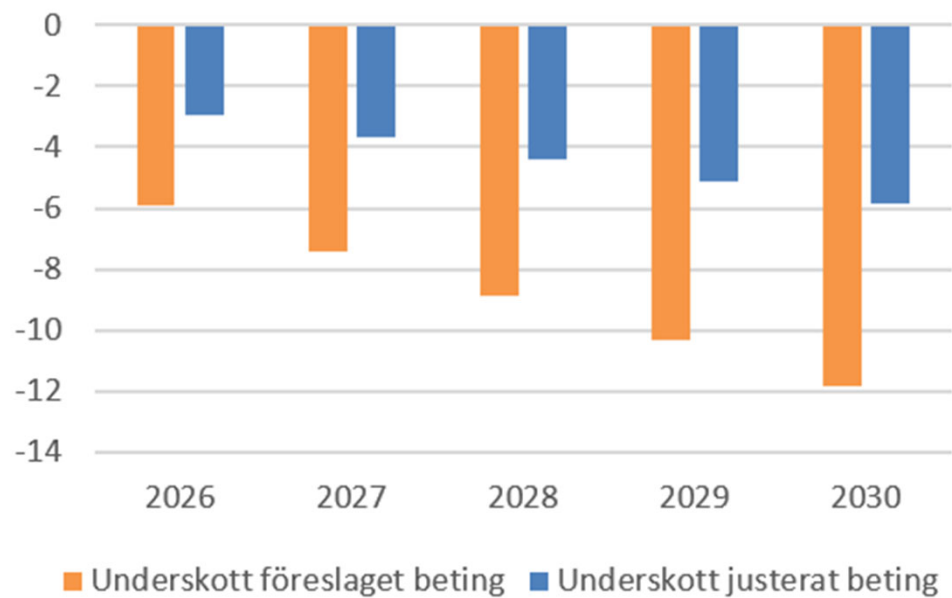
- Exempel svenska transporter
 - 2030 får fossila utsläppen från svenska transporter vara knappt 6 miljoner ton
 - Att blanda in mer biodrivmedel påverkar inte den siffran
 - Men vi kan köra mer bil

Tänkbart underskott svensk LULUCF-sektor

- Kommissionens Fit-for-55-förslag innehåller beting för ländernas LULUCF-sektorer
- Föreslagen målnivå för svenskt nettoupptag 2030 är 47,3 Mton CO₂e
- Baseras på Sveriges rapportering 2020, vilken reviderades ned kraftigt 2021
- Utifrån reviderade siffror hamnar målnivån kring 41,3 miljoner ton
- 2019 var nettoupptaget 35,5 miljoner ton

Potentiellt underskott svensk LULUCF-sektor

Miljoner ton CO₂e

Hur klara betinget...

I svensk skog

- Minskat uttag av biomassa
- Restaurering av våtmarker
- Återbeskogning
- Ökad tillväxt
- Lagerflytt

eller lösa ett underskott?

Utanför svensk skog

- Köp ESR- eller LULUCF-enheter från andra länder
- Utnyttja de ESR-enheter som frigjorts av de nationella målen
- Vidta ytterligare åtgärder i ESR-sektorn

Åtgärder utanför svensk skog

- Svårt bedöma kostnaden att köpa LULUCF- eller ESR-enheter från andra länder
 - Sannolikt lägre än i Sverige pga. relativt ambitiösa svenska mål
- Använda (dvs inte annullera) de ESR-enheter som frigjorts av svenska nationella mål
 - Ingen pekuniär kostnad
 - Förtar den potentiella climateffekten av våra extra ansträngningar
 - Politisk kostnad
- Ytterligare åtgärder inom ESR-sektorn sannolikt mycket kostsamt
 - Vi har redan relativt kraftfull politik mot ESR-sektorn
 - Billiga åtgärder redan genomförda

Åtgärder i svensk skog

- Sannolikt krävs en kombination av åtgärder
- En del har potentiellt stora negativa effekter på annat
 - Gödsling kan ge övergödning, försurning etc
- Individuella skogsägare vet bättre vilka åtgärder som passar dem
- Lämpligt med styrning som öppnar upp för flexibilitet
- Talar för prisstyrning snarare än regleringar

Subvention av upptag / skatt på utsläpp

- Ett symmetriskt system
- Upptag premieras med en subvention
- Utsläpp – både av fossilt och biogent ursprung – beskattas

- I princip, att ta bort ett ton CO₂ från atmosfären borde belönas på motsvarande sätt som att släppa ut ett ton "bestraffas"

- Ger relativpriser som premierar
 - lagerhållning av kol i skog och mark eller i långlivade konstruktioner
 - biobränslen framför fossila bränslen
 - biobränslen baserade på snabbväxande grödor framför långsamma

Flera utmaningar för en sådan politik

- Koldioxidläckage
 - Ökad inlagring i Sverige leder till minskad inlagring utomlands (via import)
- Additionalitet
 - Stöd ges till åtgärder som skulle genomförts ändå
- Beständighet
 - Lagrat kol kan återgå till atmosfären vid avverkning eller bränder, stormar etc
- Transaktionskostnader
 - Kostnader uppstår pga administration, övervakning, verifiering etc
- Osäkerhet
 - Effekten kan bli annan än tänkt pga natur- eller klimathändelser etc
- Sidoeffekter
 - Positiva eller negativa effekter på andra miljöområden kan uppstå

Men samtidigt...

- Något behöver göras
 - Fortsatt svag styrning kan kräva åtgärder utanför skogssektorn
 - Potentiellt mycket kostsamt
- Pragmatisk ansats
 - Fördelar med prisstyrning över direkta regleringar, så
 - Inför ett system med subvention till upptag + skatt på utsläpp
 - Men på en nivå klart under den i andra sektorer (ETS och ESR)

Miljö, ekonomi och politik 2021

KI 2021:30

Skogen, klimatet och politiken

